

Alle onderwijsvernieuwers: duik onder of verantwoord je!

Als er een maatschappelijk probleem zo groot wordt dat het onze welvaart begint te raken komen 17 miljoen Nederlanders in actie. Zo ook het onderwijs. Het rapport van de Onderwijsinspectie dat vorige week werd gepresenteerd schetst een somber beeld. “Haarscheuren lijken zich te verdiepen.” En in de slipstream van deze verontrustende opmerking wordt in de media voor het gemak onderwijsvernieuwing als een van de boosdoeners weggezet. Hier en daar droomden columnistten weg bij de gedachte aan vroeger. Die tijd dat alles beter was. Willen we dat echt? Ik denk van niet. Niemand wil echt terug naar het vooroorlogse onderwijs, waar kansenongelijkheid eerder regel dan uitzondering was. De tijd waarin een groot deel van de kinderen niet leerde lezen en schrijven, omdat zij achterin de klas werden gezet, thee mochten gaan rondbrengen of de vuilnisbakken mochten legen. Natuurlijk wil niemand deze situatie terug. Dan maar lukraak vernieuwen, iedere oud-leraar onderwijsvernieuwer maken? Of op basis van de inzichten op de school van je kinderen een landelijke onderwijsvernieuwingscampagne opzetten? Nee, dat dus ook niet. Onderwijsverbetering (of vernieuwing zo u wilt) is een vak. Op basis van wetenschappelijke inzichten leren we steeds beter hoe kinderen leren. We weten hoe kinderen die niet vanzelf leren dit via een omweg met extra begeleiding toch nog leren. We herkennen talenten en weten steeds beter hoe we die talenten tot wasdom kunnen laten komen. De kennis ligt voor het oprapen, al delen we het te weinig. De onderwijssectorraden (primair tot en met wetenschappelijk onderwijs) presenteerden vorige week nog een plan om tot meer uitwisseling te komen. Mooi initiatief. Maar hoe dan? De Engelsen hebben hier een mooie uitdrukking voor: *de proof of the pudding is in the eating*. Het gaat erom deze wetenschappelijke kennis te vertalen naar de dagelijkse onderwijspraktijk van een bepaalde school. De goede lezer, leest dat de onderwijsinspectie niet tegen vernieuwing is. Wel tegen *ongerichte* vernieuwing. Waar het aan schort is een wetenschappelijke basis waarop men verder bouwt. Die wetenschappelijke basis is er wel degelijk, maar niet elke onderwijsvernieuwer neemt de wetenschap als basis voor zijn werk. En niet elke schoolleider vraagt hierom. Als we daar nu eens verandering in brengen. Een pleidooi voor het onderwijs van vroeger ‘toen alles beter was’, is misleiding voor de kinderen van nu, een belediging voor de leerkracht en verspilling van alle publieke middelen die we in onderwijsonderzoek hebben gestoken.

Margreet de Vries is directeur-bestuurder van EDventure, de brancheorganisatie voor onderwijsadviesbureaus.